

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1 Vtrum conuenienter assignentur sex species luxuriæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

Super questionis concubinae quae sit in quarta articulo primo.

abit etiam in hac materia, hoc insinuavit author alibi, & hic, sed loquendo de luxuria simpliciter, & secundum consummatum illius actum secundum seipsum, & secundum communem doctrinam theologorum rationabiliter traditam, sic illa sex tantum species luxuria ponuntur, Dixi de luxuria simpliciter, ad differentiam luxuria secundum quid, quoniam luxuria simpliciter, & absolute significat peccatum, seu vitium ex suo genere mortale, sicut iustitia, & non nisi ex imperfectione actus, seu secundum quid sonat peccata venialia circa venerea. Et ex hoc procedit, quod species eius non sunt nisi illae, quae secundum suas proprias rationes sunt peccata mortalia, haec autem solus sunt predictae sex. Merito igitur luxuria simpliciter, illae tamen species sunt assignatae quae sub peccato mortali ex propria ratione continentur, quamvis secundum quid plures sint species. Dixi secundum consummatum illius actum secundum seipsum, quoniam ex hoc capite idem patet. Nam ut in littera haec dicitur, & sub aliis verbis in articulo tertio quaestio nis decime quinta de malo dupliciter contingit peccare, seu deordinationem esse in delectatione venerea. Primo, ex parte actus secundum seipsum, hoc est, quod actus consummatus (scilicet seminato uoluntaria) secundum seipsum est inordinatus, seu ut in littera dicitur, ex parte materiae ipsius actus. Alio modo, ex parte conditionum, seu concupiscentiae. Et quia deformitates, seu peccata ipsius actus secundum se sunt simpliciter peccata: alia autem sunt peccata secundum quid, id assignando species peccatorum luxuria, illa tantum sex fuerunt assignandae, quae se tenent ex parte actus secundum seipsum, quia illae solae constituunt peccata simpliciter, aliae autem species, ut pote ad peccata secundum quid spectantes, dimittuntur. Dixi secundum communem doctrinam rationabiliter traditam, quoniam non latuit auctorem quin plures potuissent assignari species. Sed quoniam magister Sententiarum in quarta distinctione quarti, & Gratianus trigesima sexta, quaestione prima sine contradictione has introduxerunt uidentur species, ideo author solita sua reuerentia utens, non tam docuit, quam rationem reddidit, quare haec solae species posita sunt. Unde & sacrilegium, quo pollutur persona habens uotum castitatis, ad adulterium reduxit, cum tamen euidenter constet, quod distinguitur specie ab adulterio, sicut religio a iustitia. Rationabiliter autem doctores has tantum species tradiderunt, quia, ut dictum est, ad mortalia peccata, quae sola sunt simpliciter peccata, & luxuriam simpliciter respexerunt.

- ¶ Sexto, De stupro.
- ¶ Septimo, De raptu.
- ¶ Octauo, De adulterio.
- ¶ Nono, De incestu.
- ¶ Decimo, De sacrilegio.
- ¶ Undecimo, De peccato contra naturam.
- ¶ Duodecimo, de ordine grauitatis in predictis speciebus.

rumpit in uerba Ludicra. Quarto, quantum ad sententiam uerborum, quam percutit luxuria propter caecitatem mentis quam causat, & sic prorumpit in stultiloquia, utpote cum suis uerbis praefert delectationes quas appetit, quibuscumque aliis rebus.

QVAESTIO CLIIII.

De Luxuria partibus, in duodecim articulis diuisa.

DEINDE considerandum est de luxuria partibus. ET CIRCA hoc quaeruntur duodecim.

- ¶ Primo de diuisione partium luxuria.
- ¶ Secundo, Vtrum fornicatio simplex sit peccatum mortale.
- ¶ Tertio, Vtrum sit maximu peccatum.
- ¶ Quarto, Vtrum in tactibus, & osculis, & aliis huiusmodi illecebris consistat peccatum mortale.
- ¶ Quinto, Vtrum nocturna pollutio sit peccatum.

materia naturalis actus uenerae humani. Illa sunt materia naturalis actus uenerae humani, quae natura ordinant ad generationem proles humane: sed duae personae &c. sunt tales. Ergo. Et confirmatur per illud Genesios primo, Maledicam & feminam creauit eos, & benedixit. Crecite &c.

In eodem art. cum responsione ad quartum, dubium aliud ex Martino ibidem occurrit etiam circa distinctiua specierum luxuria. Et intendit probare quod oportet ponere plures species luxuria quam uitas: & quod doctrina authoris in responsione ad quartum non est intelligibilis. Arguit ergo, quod peccatum conjugatiu in actu uenerae oportet quod habeat aliquam speciem aliam praedictis, scilicet. Circumstantia transferens actum de uirtute in vitium, constituit speciem: sed ista est huiusmodi, ergo. Minor patet, quia ex tali circumstantia actus conjugalis est peccatum. Maior probatur. Talis circumstantia transferit in genus uitii, ergo in aliquam speciem, quoniam nihil est in genere, quod non sit in aliqua eius specie. Hoc enim patet, & quod praeter sex dictas species oportet aliam ponere, & quod non ex parte materiae, sed circumstantiae: & quod responsio ad quartum non est intelligibilis, dum dicitur, quod peccatum conjugatiu est secundum aliquam circumstantiam, quae non constituit speciem moralis actus, in hoc consistunt omnia motiua Martini circa hoc, licet ab ipso plurificentur.

Dubium demum ex Martino ibidem est, eo quod nititur soluere rationes duas authoris in littera. Et ad illam, scilicet, Circumstantia non dat speciem actui morali, respondet quod circumstantia actus exterioris est obiectum actus interioris, & ideo dat illi speciem ut obiectum. Ad aliam, Si mulier magis se habet in ratione patientis & materis, quam uir, respondet quod uterque est materia respectu alterius, & uterque est agens respectu concubitus.

Et infra addit ad probandum quod utraque persona est distinctiua specierum luxuria, quae omitto, quia non sunt contra nos.

Ad horum euidentiam sciendum est, quod si de speciebus luxuria loquendum est, sicut de speciebus gulae, ut scilicet assignentur species omnes luxuria tam mortalis, quam non mortalis secundum proprias rationes, sic proculdubio sunt plures species luxuria: quam illa sex hic enumeratae. Sunt enim ultra illa sex, omnes species quae attenduntur secundum circumstantias diuersas habentes diuersa motiua, puta, cum ex solo motu delectationis coniugatas cognoscit suam, & sic de aliis. Et hoc conuincitur ex authoris doctrina de circumstantiis dantibus speciem. Et ut pate-

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum conuenienter assignentur sex species luxuria, scilicet fornicatio simplex, adulterium, incestus, stuprum, raptus, & uitium contra naturam.

AD PRIMUM sic proceditur. Videtur, quod inconuenienter assignentur sex species luxuria, scilicet fornicatio simplex, adulterium, incestus, stuprum, raptus, & uitia contra naturam. Diuersitas enim materiae non diuersificat speciem: sed praedicta diuisio sumitur secundum materiam diuersitatem, prout si aliquis commisceret coniugata, uel uirgini, uel alterius conditionis mulieri, ergo uidetur quod per hoc

deordinationem esse in delectatione uenerae. Primo, ex parte actus secundum seipsum, hoc est, quod actus consummatus (scilicet seminato uoluntaria) secundum seipsum est inordinatus, seu ut in littera dicitur, ex parte materiae ipsius actus. Alio modo, ex parte conditionum, seu concupiscentiae. Et quia deformitates, seu peccata ipsius actus secundum se sunt simpliciter peccata: alia autem sunt peccata secundum quid, id assignando species peccatorum luxuria, illa tantum sex fuerunt assignandae, quae se tenent ex parte actus secundum seipsum, quia illae solae constituunt peccata simpliciter, aliae autem species, ut pote ad peccata secundum quid spectantes, dimittuntur. Dixi secundum communem doctrinam rationabiliter traditam, quoniam non latuit auctorem quin plures potuissent assignari species. Sed quoniam magister Sententiarum in quarta distinctione quarti, & Gratianus trigesima sexta, quaestione prima sine contradictione has introduxerunt uidentur species, ideo author solita sua reuerentia utens, non tam docuit, quam rationem reddidit, quare haec solae species posita sunt. Unde & sacrilegium, quo pollutur persona habens uotum castitatis, ad adulterium reduxit, cum tamen euidenter constet, quod distinguitur specie ab adulterio, sicut religio a iustitia. Rationabiliter autem doctores has tantum species tradiderunt, quia, ut dictum est, ad mortalia peccata, quae sola sunt simpliciter peccata, & luxuriam simpliciter respexerunt.

Ad primum ergo dubium dicitur, quod species luxuria simpliciter seu ex parte actus inordinati secundum se, sumuntur ex parte materiae, deistis enim solis loquitur author.

Et ad obiectionem de peccato contra naturam ex parte modi, respondetur, quod modus contra naturam est duplex. Vnus, quo stante potest sequi generatio: alter quo stante non potest sequi generatio: & quod quicumque modus contra naturam, ex quo non potest sequi generatio, reducit ad inordinationem ex parte materiae. Nam si non seruat uas de bitum, non est tibi materia partialis debita, quoniam mulier non recipit secundum illam partem, quae debet esse materia. Et similiter si aliquis esset modus quo generatio impediretur, ad materiam partialem non reduceretur, quia scilicet non potest recipere semen in illa parte interiori, in qua natum est recipi. De modo autem in naturali non impediendo generationem, dicitur uel quod spectat ad species secundum quid, & peccata non mortalia ex genere suo. Et propterea nihil obstat quod illa luxuria species sit omnia, sicut aliae similes. Huiusmodi enim peccata non constitunt in deordinatione actus secundum seipsum, sed secundum aliquam eius

conditionem. Actus enim coniugii, ex quo potest sequi genera-
tio, ex hoc solo deordinatus, quod innaturali modo fit, non est
secundum seipsum deordinatus, sed secundum illam conditione
tantum, & ideo extra has species illa luxuria uenialis est. Vel, &
melius dicitur quod reductiue spectat ad uitium contra naturam

sicut imperfectum re-
ducitur ad specie per
fecti, scilicet, praeter
naturam reducitur
ad contra naturam.
Hoc enim perfecte
contrariatur natura,
illud imperfecte op-
ponitur naturae.

¶ Ad obiecta contra
secundum dictum,
scilicet quod illa spe-
cies magis ex parte
foeminae sumuntur,
respondetur. Et ad
primum dicitur, quod
fallum assumi, patet
difficillime: quia
raptus communiter
attenditur ex parte
foeminae, ut patet le-
genti in Decretis in
loco allegato. Ad
secundum dicitur,
quod illa propositio,
Duae personae huma-
nae sexu differentes,
sunt materia natura-
lis actus ueneri hu-
mani, est falsa. Et
probatio eius falsissi-
ma, scilicet. Illa quae
sunt ordinata a natu-
ra ad generationem
prolis humanae, sunt
materia naturalis ac-
tus ueneri humani.
Nam natura non so-
lam materiam, sed a-
gens ordinat ad ge-
nerationem. Matcu-
lus enim ordinatus
est a natura ad actum
ueneri, non ut
materia eius, sed ut
efficiens illius, femi-
na autem ut patiens,
quod eius actus, qui
est recipere, testatur.
Materiam enim est reci-
pere, adeo ut etiam si
forma recipiat aliquid,
in hoc sapit ratio-
nem materiae, seu po-
tentiae passivae.

¶ Ad tertium dicitur, quod ex hoc, quod Deus masculum & fe-
minam fecit, & benedixit, non habetur quod uterque sit materia,
sed potius quod sint agens & patiens, quoniam in omni natura,
ut dicitur in tertio de Anima, oportet haec duo concurrere, alterum
ut agens, alterum ut patiens. Et aduerte quod author non dicit
quod iste species solum ex foeminae conditione considerentur:
quoniam hoc constat esse falsum, ut patet cum religiosus, aut
coniugatus cognoscit solutam & cetera. Nec hoc author somnia-
uit: sed dicit quod iste species magis diuersificatur, per ly ma-
gis ostendens quod etiam ex parte uiri diuersificatur: sed no-
minum ac rationum diuersitas magis ex parte foeminae sumpta
est. Ratio siquidem raptus, & stupri manifeste secundum ea quae
mulierum sunt, datur. Adulterium quoque secundum commune
uitium, non nisi ad nuptiam accedatur, dicitur. Et similiter sacrilegium
nisi ad Deo dicatur mulierem, in cuius signum peccatum presby-
teri quandoque dicitur simplex fornicatio, quandoque adu-
lterium, quandoque sacrilegium, & tamen constat ex parte sui sem-
per esse sacrilegium. Nec damnatur adulterii iniuria quisquam
coniugatus ad solutam accedens, nec sacrilegii presbyter mer-
etricem cognoscens. Haec enim satis testantur quod species illa magis
diuersificatur ex parte foeminae &c.

¶ Ad dubium secundum dicitur, quod gratis concedimus plu-
res species luxurie quam istas hic enumeratas. Sed istae solae sunt
species luxurie simpliciter, reliquae secundum quid. Iste solae
sunt peccata mortalia ex propriis rationibus, caetera uero non.
Iste solae actum consummatum inordinatum secundum se po-
nunt, reliquae ad conditiones, seu accidentia spectant. Unde con-
ceditur, quod conditio actus coniugii faciens de non peccato pec-
catum, auert nouam peccati speciem. Et cum dicitur, author hoc

Species luxurie non diuersificatur.

¶ 2 Praet. Species uitij unius non
uidentur diuersificari per ea quae
pertinent ad aliud uitium: sed a-
dulterium non differt a simplici
fornicatione nisi in hoc, quod a-
liquis accedit ad eam quae est alte-
rius, sic iniustitiam committit. er-
go uidetur quod adulterium non
debet poni species luxurie.

¶ 3 Praeterea. Sicut contingit
quod aliquis commiscetur mul-
lieri, quae est alteri uiro per mat-
rimonium obligata, ita etiam con-
tingit quod aliquis commiscetur
mulieri, quae est obligata Deo per
uotum. Sicut ergo adulterium po-
nitur species luxurie, ita etiam sa-
crilegium species luxurie poni de-
bet.

¶ 4 Praeterea. Ille qui est mat-
rimonio iunctus, non solum peccat
si ad aliam mulierem accedat, sed
etiam si sua coniuge inordinate
utatur: sed hoc peccatum sub
luxuria continetur: ergo debe-
ret inter species luxurie compu-
tari.

¶ 5 Praeterea. Apostolus secunda
ad Corinthi. duodecimo dicit.
Ne iterum cum uenere humiliet
me Deus apud uos, & hunc
multos ex his qui ante peccave-
runt, & non egerunt poeniten-
tiam super immunditia, & for-
nicatione, & impudicitia quam

negat in responsione ad quatuor
formaliter intelligatur. Nam iste
quirit de quibuscumque differenti-
tis actus ueneri consummatum

gesserunt, ergo uidetur quod
immunditia, & impudicitia de-
beant poni species luxurie, &
& fornicatio.

¶ 6 Praet. Dicitur non conditi-
tur diuersis, sed luxuria con-
dituiditur praedictis, dicitur enim
Galat. 5. Manifesta sunt opera car-
nis, quae sunt fornicatio, im-
munditia, impudicitia, luxuria,
ergo uidetur quod in conueni-
ter fornicatio ponatur species
luxurie.

SED CONTRA est, quod praedicta
dicitur ponitur in Decretis
36. quae 1.

RESPON. Dicendum, quod
sicut dictum est, peccatum lux-
urie consistit in hoc, quod ali-
quis non secundum rectam ra-
tionem delectatione ueneri ac-
tetur: quod quidem contingit
simpliciter. Vno modo, acced-
dum materiam, in qua huius-
modi delectationem querit. Alio
modo, secundum quod, ma-
teria debita existente, non ob-
seruantur aliae debite conditi-
ones. Et quia circumstantia, in
quantum huiusmodi, non est
speciem actus morali, sed est
species sumitur ab obiecto, quod
est materia actus: ideo oportet
tuit species luxurie assignari ex
parte materiae, uel obiecti: quod
quidam non conueniunt, sed
dupliciter. Vno modo, quia huius-

ipia auctoris doctrina, scilicet quod
datur speciem, si tamen est alius
eius actus. Nam quando circumstantia
dem obiecto formaliter, circumstan-
bia actus interioris non datur
fuerit actum multum, ita quod est
ad mulierem. Unde author in
dicit. Circumstantia in qua actus
actum morali, per hoc ostendens
Sed ex hoc non soluitur ratio
cunctantia actus coniugati, in
est, loquitur. Et ideo concluditur
eius moralis actus, ut dictum est
manifeste patet, quod de circumstantia
est obiectum, quoniam si circumstantia
vero alterius, scilicet. Mulier magis
tis, nullam exclusionem requirit,
apposita dicit absque probatione
in littera, mulierem habere rationem
tione patientis & hoc constat, quia
ter aliquod patiens essentiam
Iste autem, ut dictum est, nullam
conatur ostendere quod uterque
luxuria: quod in nullo contrariatur
Potuisset autem dicere, & bene,
materia non actus ueneri, sed actus
rig, quia est materia concupiscentiae
currit circa praedicta ex eo, quod
doque secundum indebitam materiam
cum extra uas naturale femininae
sque cohabitatio polluantur tunc

incentia: tum quarto, cum habet impedimentum impediens peccationem debiti, puta, affinitatem superuenientem matrimonio: tum quinto, cum alter coniugum est in publico adulterio oblitato: tum sexto, cum alter negat debitum coitus, aut feminis. In his liquidem omnibus peccatum coniugati est ex parte materie.

Et in primis quidem duobus patet. In tertio autem, quarto, & quinto, manifeste est materia impediri.

In sexto non redditur debitum cui debetur, quod uocatur hic materia actus moralis. Et sunt quatuor quod secundum circumstantias constituitur peccata mortalia, ut patet primo de loco, si fiat in loco sacro. Secundo, de modo, puta, si mulier supergreditur. Tertio, de effectu, si causat abortum, aut prolem infectam, seu monstruosam tempore mensuram, aut in seipso coniuge notabile damnum, uel propter debilitatem, uel propriam infirmitatem, quod nouit ex altero contrahi.

Quarto de fine, si quis am ardentem amorem coniugem, ut uel finem ponat ultimam in illa delectatione: uel comitatur necessaria ad salutem propter eam, uel cognosceret illam etiam si esset alterius, aut non sua. Quinto, de actibus, & in solis solus delectationis causa. In omnibus liquidem his interuenit peccatum luxurie in coniuge secundum aliquam circumstantiam: & quodlibet horum est peccatum mortale, & tamen in nulla uitium sex specierum enumeratur. Male ergo dixi ego, est non author, quod reliquæ species non sunt peccata mortalia ex suo genere.

Ad horum euidenciam dicitur, quod non solum est uerū quod author dicit in litera scilicet, quod peccatum coniugati cum sua uxore non est secundum materiam, sed circumstantias, quæ ut sic, non dant speciem, & ideo secundum nullummodi peccata non ponuntur species luxurie, sed secundum differentiam actus consummatur expositum est. Sed etiam uerum est quod ego addidi, quod reliquæ luxurie species non sunt ex suo genere mortale peccatum, sed utrumque oportet sane intelligere. Dicitur liquidem auctor in intelligendum est de peccato non quocumque, sed luxurie & coniugati ut sic, hoc est, actum matrimoniale exercentis.

Et rursus loquitur de coniugato, non de coniugato tali, puta, impedito, prohibito, & huiusmodi, sic namque est sermo formalis. Dicitur autem meum intelligi de relictis speciebus luxurie, quatenus infra solum luxurie genus sunt, & non quatenus luxuria ad alia uitia, trahitur, uel aliis uitis est annexa uenere, sed et bona opera ex connexione, uel appositione aliorum uitiorum mortalia peccata sunt, ut patet, si quidam daret eleemolynam, ponendo in ea ultimum finem, seu in contemptum Dei. Hæc enim communia sunt bonis & malis, & in omni materia subintelliguntur. Nos autem de propriis constitutis speciebus luxurie tractamus. Et de illis infra hoc genus quod quasi pro uno genere computatur, sistendo dicimus, quod nullum apparet mortale peccatum nisi supradicta sex, & quæ ad ea reducuntur.

Ad singula autem obiecta singillatim descendendo dicitur, quod in primo casu, cum scilicet uir extra uas naturale seminat, proculdubio peccatum est ex parte materie partialis, & ideo spectat ad unam uitium sex specierum, scilicet peccatum contra naturam, & hoc siue in toto actu utatur uxore extra uas naturale, siue in fine tantum, ut filii Iudæ abutebantur Thamar: siue seminando intra uas naturale, demor opera ut non sequatur conceptio, aut ex parte uiri, aut ex parte femine, quæcumque ad arte, uel industria fiat, quoniam tunc ex intentione seminat impeditur a naturali suo fine. Et parum differat a procurratione quod seminetur totaliter extra uas naturale: differ enim secundum differentiam magis & minus. Et propterea ad eandem speciem spectat, & est peccatum mortale ex suo genere, quia ex intentione contrariatur fini naturali concubitus. Nec hoc contradicere literæ, quia tale peccatum non est coniugati ut sic, cum uxore, quoniam non est uxor eius ad huiusmodi usum: au-

pugnantiam ad finem uenereci actus. Et sic, in quantum impeditur generatio prolis, est uitium contra naturam, quod est in omni actu uenereo, ex quo generatio sequi non potest. In quantum autem impeditur debita educatio & promotio prolis nate, est fornicatio simplex, quæ est soluti cum soluta. Alio modo materia in qua exercetur actus uenereus potest esse non conueniens ratione rectæ per comparationem ad alios homines, & hoc dupliciter. Primo quidem ex parte ipsius femina, cui aliquis commissetur, quia ei debitus honor non seruatur; & sic est incestus, quia consistit in abusu mulierum consanguinitate, uel affinitate iunctarum. Secundo ex parte eius, in cuius potestate est femina, quæ si est in potestate uiri, est adulterium: si autem est in potestate patris,

A hor autem de peccato coniugato formaliter loquitur. Ad secundum dicitur eodem modo, quod huiusmodi peccatum est peccatum contra naturam, quod uocatur mollities, & non est coniugatorum ut sic. Ad tertium & quartum simul dicitur, quod autem loquitur de coniugato, & non femiconiugato quo ad actus, qualis est tam habens uotum qui comitit sacrilegium petendo debitum, quam affinis prius, qui similiter comitit incestum petendo debitum. Et simile est de aliis prohibitis. Sunt enim femiconiugati quo ad actum. Et licet possit per hoc respondere ad quintum, quod scilicet maritus uxoris publice adulteræ est feminarius propter scandalum annexum, quoniam prætronus turpitudinis sic cognoscendo eam: aliter tamen potest dici, quod maritus non peccat cognoscendo talem peccato propriæ luxurie, de quo sermo est, sed peccato alieni adulterii fouendo illud, & scandali, & iniquitatis in omit-

est stuprum, si non inferatur uolentia; raptus autem, si inferatur. Diuersificantur autem ista species magis ex parte femina quam uiri, quia in actu uenereo femina se habet sicut pariens, & per modum materie, uir autem per modum agentis. * Dicitur est autem quod prædictæ species secundum differentiam materie assignantur.

B Ad primum ergo dicendum, quod prædicta diuersitas materie habet annexam diuersitatem formalem obiecti, quæ accipitur secundum diuersos modos repugnantiam ad rationem rectam, ut dicitur est.

C Ad secundum dicendum, quod nihil prohibet in eodem actu diuersorum uitiorum deformitates concurrere, ut supra dicitur est: & hoc modo adulterium continetur sub luxuria, & sub iniustitia. Nec deformitas

tendo debitam correctionem uxoris per subtractionem actus coniugii, & alia remedia iuxta iuris dispositionem. De hac ramen materia, si uxor innocens excusatur a peccato, si uir est publicus concubiniarius, habes in quolibeto nostro secundo diffinitionem unam. Ad sexti primum casum dicitur, quod negare debitum uxori non est peccatum luxurie, sed iniustitiam fugientis potius luxuriam; author autem, ut iam dicitur est, de peccatis luxurie loquitur.

Ad secundum uero casum, scilicet si uir non negat coitum, sed feminacionem, dicitur quod huiusmodi peccatum iniustitiam, quod est, quia maritus non solum tenetur ad coitum, sed ad semine, quoniam tenetur ad coitum, ex quo secundum se possit sequi generatio. Constat autem quod ex coitu sine semine non potest sequi generatio. Et sicut peccat mortaliter maritus negando debitum totaliter, ita peccat mortaliter negando debitum quo ad semen propter eandem rationem. Sed quid si uxor non curat de semine, tunc cum cesset ratio debiti, solum peccatum luxurie romaner in coniugibus commissis absque feminacione uiri. Ad hoc dicitur, quod quia talis coniugii commissio reductiue spectat ad peccatum contra naturam, quia est ibi consummatus coitus femina, ex quo non potest sequi generatio. Dicitur enim in litera, quod omnis actus uenereus ex quo non potest sequi generatio, spectat ad uitium contra naturam: ideo talis commissio non conuenit coniugatis ut coniugati sunt, sed quemadmodum uiro seminante extra uas debitum peccatur contra naturam, quia materia partialis contrariatur nature: ita femina seminante absque committione cum uirili femine peccatur contra naturam, quia partialis obiectum naturale, uoluntarie omititur, scilicet semen uirile. Secus autem esset, si uir ex impotentia temporali non seminaret, concubens cum spe, & conatu ad seminandum, sicut accidit cuidam, qui ex prima uxore genuerat, & cum secunda concubens non poterat seminare per multos annos. Hic enim ex consilio honorum continue sic reddens debitum, tandem post sex annos genuit ex illa. Et reuera non peccauit, quoniam semper actum naturalem consummare intendebat.

E Ad primum autem obiectorum circa peccata coniugatorum ex parte circumstantiarum dicitur, quod actus matrimonii in loco sacro, ad speciem sacrilegii uanitat, & non constituit nouam luxurie speciem.

Ad secundum de modo, dicitur quod modus ex quo potest sequi generatio, de quo solo est sermo faciens de non peccato peccatum, constituit nouam speciem luxurie, sed ex suo genere uenereum. Et ego nulli hactenus legi, aut audiui modum consummationis actus in uale debito, ex quo non possit sequi generatio. Sed nec rationem intellexi ullam, nisi quod quidam dicunt, quod mulier non est uxor ad tales actus, sed naturali modo, & quod uariatur ritus sacramenti matrimonii. Sed hæc facile excluduntur dicendo, quod

Secunda secunda S. Tho. Z Z 2 uxor

In isto arti.

In corp. arti.

1.2. q. 18. ar. 7. p. 84.

